

Megjelenik hetenkint háromszor u. m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egy évre	12 frt. o. 6.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 " " "

Évnyegyedre 3 " " "

Egy órára 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, ápril 5. 1869.

(r. l.) Május elsője csaknem a küszöbön áll már, és így mindinkább közeledik a királyhagontúli részekre nézve azon új korszak inaugurációjára, melynek megnyitásával le fog hullani a Magyarország s Erdély közötti unio teljességének eddig — bizonyos tekintetekben — útjában állt válaszfal is, a mennyiben annak mindjárt hajnalán megszűnik a kolozsvári királyi főkommandószék működése.

A kormány, élve a törvény engedélyével, nem látta célszerűnek Erdélyt közvetítő közeg nélkül hagyni, minélfogva legrövidebb idő alatt szervezte le a királyi biztosságot, hivatalos székhelyével Kolozsvárott.

Alkalmilag ecseteltük már a hatáskört, melylyel az birni fog, és kiemeltük azt is: mily szükséges intézmény lesz — a királyhagontúli specialis érdekeket tekintve — Erdélyre nézve.

Ezúttal tehát csupán csak annak közlésére szorítkozunk, mikép ő exeljtától a királyi biztostól nem rég érkezett fel a miniszteriumhoz, a királyi biztosság kinevezendő személyzetére vonatkozó előterjesztés, a mely a kormány bizonyos jóváhagyásának néz eléje.

A megerősítés végett fölterjesztett névsort, a mely bizonyára érdeklő olvasóinkat, eddig nem volt alkalmunk látni, de ha látniuk volna is, tartoznának a discretionnak anynyival, hogy ne közöljük mielőtt a dolog ténynyé nem válik, — azaz: a kinevezések tetteleg meg nem történtek; tehát csak is mint bírt említjük a versiót — ámbár hitelt érdemlő forrásból merítők — hogy a királyi biztosság mellé, mint miniszteri tanácsos, Nagy Elek fog adni, — s ez több, mint valószínű.

E díszes állásra többen, talán a főkommandószék mostani alelnöke Groisz Gusztáv kinevezését várták, — ömlga számára azonban — miként hallom — más, szintén díszes és fontos állomás reserváltatott a belügyminiszteriumban, melyhez, mint miniszteri tanácsos lesz átvéve, a hol itt is általános ismert fáradhatlan munkásságának s erélyének kifejtésére szép és tágas tér fog nyílni.

A maros-vásárhelyi királyi tábla elnökhöz báró Apor Károlyhoz meghívást intézett az igazságügyminiszter, melynek folytán ő méltósága ma váratik Buda-Pestre.

Az értekezés tárgyat — miként értesülve vagyok — részint az új igazságszolgáltatásnak, részint az esküdtzéki intézménynek, Erdélyben közelebb leendő életbe léptetése képezi.

Azt is hírlik egyébiránt, mikép ő méltósága alig marad már hosszabb ideig a maros-vásárhelyi királyi tábla élén, mert mint osztály-elnök a pesti királyi táblához fog áttétetni, a melynek szervezésére vonatkozó miniszteri fölterjesztést ő Felsőge már jóváhagyta, és így annak keresztülvitele nemsokára várható.

Klapka tábornok márt. 29-ki beszéde Temesvárott.

Klapka tábornok temesvári választói a tábornok elutazása előtti este a városi redoute termében igen számosan egybegyűltek, mivel a képviselőjelölt megígérte, hogy ez alkalommal nyilatkozni fog a belreformkérdések fölött. Küldetésig ment Klapka tábornokért szállására s a tábornok kevéssel ezután, szólni nem akaró éljenzések között megjelent választói körében. Beszéde következőleg hangzik:

Uram! Ma nem jelenek meg önök előtt előre elkészített beszéddel. Ha hosszabb ideig tartózkod-

tam volna körülben és nem a külföldön, közelebb ismerném. A sors azonban úgy akarta, hogy ma mint félig idegen jelenek meg önök előtt, s ezért szükségesnek tartom, hogy barátságos beszélgetésben részletesebb felvilágosításokat nyújtsak azon pontokról, melyeket programomban érintettem. Midőn minap szerencsém volt körülben megjelennem, csak az államjogi kérdéseket taglaltam. Elmondtam, hogy én, a mi e kérdéseket illeti, elfogadom az alapot, melyet nekünk adtak. Nem, mintha ez alapot az elérhetők netovábbjának tartanám, de elegendőnek vélem arra, hogy azon erőteljes magyar államépítlet emelkedhessék, ha kitartók, fáradhatlanok és erősek leszünk. (Éljenek.)

En, uraim, még külföldön voltam, midőn a koronázás megtörtént. Nehány hóval azelőtt fegyveresen álltam Magyarország határainál, kész levén életem ismét kockára tenni Magyarországot szabadságáért, teljes függetlenségéért. Husz éven át ez volt törekvésem! Nem volt feladatam transzigrálni, hanem a kitűzött célt elérni. Programom Magyarország teljes függetlensége volt! (Éljen!) Azon naptól azonban, midőn a nemzet, törvényes képviselőinek többsége által a kiegyezés mellett nyilatkozott, ellenkezésebe jöttem volna democraticus vezérelvvel, ha meg nem hajlok a nemzet akarata előtt. Nem rokonszenv vagy ellenszenv volt az, melynélfogva elismertem a tényeket, hanem a nemzet akarata, és ma újra kijelentem:

ki meg nem hajlik a nemzet akarata előtt, azaz nem tekinti azt legszentebbnek, az nem ismeri a democratia elvét. (Éljen!) Könnyű lenne tisztelt hallgatóim lelkesülésére phrasissal appellálni; nincs ennél könnyebb. Minán talán fel is jogosítana rá egy kevés. De azt hiszem, jobban megfelelnek a dolgok szükségének, ha nem appellálok önök lelkesülésére, hanem a mellett maradok, mit a körülmények szükséglete okvetlenül megkíván.

Uram! Programom első pontjában ráutaltam annak szükségére, hogy a békét mindenáron fentartsuk. Magyarországon minden párt, különbség nélkül, a miniszterium, sőt maga a király is ki-mondotta zárbeszédében, hogy Magyarország érdekei szigorúan megkívánják, hogy a béke fentartassék. De vannak kísértések, melyeknek bajosan lehet ellentállani, ha az ember a kormány élén áll. Nálunk Magyarországon mindig nyíltan és hangosan ki kell mondanunk, hogy Magyarország érdekeit nem akarjuk feláldozni külföldi ábrándoknak és diplomatiai cselszövényeknek. (Éljen!) Loyalis alattvalói vagyunk a magyar királynak, Magyarország megkoronázott alkotmányos királyának; de mi egyszermind magyarok is vagyunk, és mint ilyenek kötelesek oda hatni, hogy a magyar vér, a magyar erő holmi diplomatikus játékszernek áldozatul ne essék. (Éljen! Éljen!) Európa mai constellációjára szerint egyenesen a magyar-osztrák monarchia magatartásától van feltételezve az európai béke, vagy háború. Semmi kétség, hogy létezőnek törekvések Magyarország Ausztriát szövetségre birni, hogy végzetlenség bonyodalmakba berántassék. De itt a nemzet szavának kell határoznia. A külfölddel való szövetségről mitsem akarunk tudni és Magyarország számára a békét kívánjuk biztosítani, hogy így lehetőleg az európai békét is fentarthassuk. Ez volt, uraim, az első pont, melyre utaltam. Feltéve most, hogy Magyarország és Ausztria valami szövetségre ráállna, ilyesmire csak Franciaország- és Poroszországgal léphetnek. Szólok most egy ilyenü szerződés esélyeinek taglalásába ereszkedik, és arra a következtetésre jut, hogy Magyarország abból semmi előnyt nem várhat, mondván végül: „szükséges tehát, hogy ne csak a sajtó, minden pártkülönbség nélkül, hanem hogy az országgyűlés is a béke mellett nyilatkozzék.”

A második pont, uraim — folytatá — melyre utaltam, a honvédelmi törvény kiegészítésének szükségessége volt. Az utóbbi országgyűlés által hozott honvédelmi törvény három részre oszlik. Az első rész a magyar-osztrák haderőt alkotó általános véderőről szól; a második a honvédek szervezését foglalja magában; a harmadik rész ellenben a népfegyverzését taglalja. Első pillanatra látható, hogy a honvédelmi törvény hiányos; hiányzik belőle az állandó hadseregbe vonatkozó rész. Mulhatlanul szükséges e hiány kiegészítése, s azt állítom, hogy épp egy érdekében áll a koronának, mint a nemzetnek ez irányban világos és tiszta törvényeket alkotni.

Ha ez nem sikerül, akkor ismét oly bajok támadnak, melyek előbb utóbb összeköcsözéshez vonandak maguk után. Az állandó hadsereg, a sorkatonaság, a tüzérség és a technikai hadak szervezéséről szóló törvényben reánk nézve legfontosabb a tiszti állomások betöltésére vonatkozó rész.

Mig ugyanis a magyar állandó hadsereg, azaz Magyarország sorkatonasága szabad toborzás által egészített ki; mig a sorozás hiányos volt, és a hadkötelezettség mindenre ki nem terjedt; még megjárta, ha a tisztek nagyobb része idegenekből állott. De mai napság, uraim, midőn a hadkötelezettség általános, midőn mindenki köteles fegyveres szolgálatát a hazának szentelni, s hol minden gyermek besorozatik, mielőtt polgári pályáját megkezdén, ma, mondom, mulhatlanul szükséges oda működünk, hogy a magyar ezredek magyar tisztek által vezényeltessenek. (Éljen!) De ne álltasuk ez irányban magunkat; a dolgot egy nap alatt megoldani nem lehet. A törvény csak azt határozhatja meg, hogy e megoldás, ha lassan is, de állandóan és egy valószínűsítéssel, hogy általa sem a hadsereg szervezete csorbát ne szenvedjen, sem a nemzet érdekei meg ne rövidíthessenek. Kötelessége lesz a jövő országgyűlésnek, valamint hogy ezt 1790. óta valamennyi országgyűlés nyíltan kívánta, ismételve követelni, hogy jövőben a megürit tiszti állomások betöltésénél ne csak tekintet legyen a hazafiakra, hanem hogy ez állomások kizárólag csak magyar hazafiak által töltesse be. Egyszermind kívánatos is, hogy hadképző intézetekkel birjunk. Rajta kell tehát lennünk, hogy emelkedett kohl hazafiak által e célra életbe léptetett Ludoviceumunk eredeti céljának visszaadva, derék magyar tisztek képeződjévé váljék.

A belreformokat illetőleg, mint kiemelttem, első sorban szükséges, hogy a felsőház, az ugynevezett magnási tábla új alapon rendeztesse. Vagy akarjunk a két-házas rendszert, vagy nem. Ha igen, akkor a felsőháznak törvényhozó testületnek, nem pedig chimaerának kell lennie, mint ezt nálunk az utóbbi tílsszakban láttuk. Én részemről nem szeretem a felforgatást, a veszélyek előidézését, ha azokat kikerülhetjük. A népek helyzete olyan, mint egyesek. Ha az embernek semmije sincs vagy igen kevese van, akkor lehet és szabad kockáztatnia. Ily helyzetben valánk a koronázás előtt; most azonban, hol már vívmányaink vannak, az eszélyes polgár példáját kell követnünk, ki állt a föltérhez, hogy belőlük tökélet gyűjtsön, melyből később élhessen. Most van egy kis tökélet, s oktalanság lenne ezt egy kártyára rátenni. (Éljen!) E tökélet szüntelen gyarapítanunk kell, eszélyes eljárás, munkásság és tevékenység által. Minán helyzetünk olyan, hogy nem dönthetjük mindjárt halomra azt, a minek csak módosítása szükséges: nézetem az: tartsuk meg a hagyományos felsőházat, de igyekezzünk azt összhangzásba hozni a kor igényeivel, a democratia elvekkel, melyek a mai államelet talpkövét képezik. Ennélfogva követelünk keli, hogy az ország anyagi és szellemi érdekei a felsőházban tulnyomóan képviselve legyenek. (Éljen!)

Uram! Programomban elmondtam, hogy független birakra van szükségünk, és úgy hiszem, nincs közöttünk senki, ki ennek szükségessé váltától áthatva ne volna. Mit használ a szabadság, ha a jog és a törvény rosszul van képviselve? A szabadság egyedül nem elegendő, csak ha a szabadság karöltve jár jól rendezett igazságszolgáltatással és törvényes állapotokkal, csak akkor hat gyümölcsözőleg a népek fejlődésére. Ennélfogva programomban a bíró függetlenségét a szabadság főkövetelményeként említettem.

A megyék, általában a törvényhatóságok rendezése szintűl sürgős. Uram! Tizenöt évig élttem Európa legszabadabb államában, Svájcban. De nem emlékszem, hogy a cantoni kormányokat valaha ellenkezésben láttam volna a központi kormányval. Ily állapotnak anarchiára kell vezetnie. Egyesüljön csak a megyék többsége arra, hogy a kormány rendeleteit nem fogadjja, és kész a chaos. Azt kérdelem: mikép lehet a kormányt cselekményeire felelősségre vonni, ha nincs az országban senki, ki rendeleteit fogadtatni akarja? (Éljen!) Szükséges ennélfogva, hogy a megyék autonómiája összhangzásba hozassék a felelős központi kormányzás elveivel. Minden, mi helyi érdekű, minden, mi a belső kezelést illeti, a municipium hatáskörébe tartozik. Mindazon kérdés, mely az ország általános érdekét illeti, a központi kormányhoz tartozik. (Éljen!)

E tárgyról még sokat kellene mondanom, de nem akarom türelmüket hosszabbra igénybe venni; rövid leszek és csak a kérdések egyik legjelentősebbikét érintem, azon kérdést, mely mindnyájunk előtt oly becses, a honvédség szervezését.

Osztrák szövetségességeknek engedményeket adunk, mert át valánk hatva annak szükségétől, hogy átmeneti időszakon csak akkép lehet szerencsésen áthaladni, ha kölcsönösen a legnagyobb ki-mélettel viseltetünk, s nem hirtelenkedünk mindenfelé. Ezért fogadtuk el a honvédelmi törvényt, de

azért kívántuk is, hogy rögtön és ugyanegy időben felállítsassék a magyar honvédség, mint nemzetünk szabadságának biztosítója, s mint nemzetünk önállóságunk jelképe. Bécsben nevetetnek rajta! Mi nem nevetünk, mert igen jól tudjuk, mit tesz folytonosan szem előtt tartani a nemzeti önállóság jelképét. Azt mondták nekem Pesten, hogy ha szükséges lesz reá, két hét alatt az egész honvéd hadsereg szervezve leend. Reméljük, hogy ez nem öncsalódás, s a honvédség nemsokára valóban létrejövend.

Szerencsém volt ma több barátommal együtt lehetni, kik különböző ajku nemzetiséghez tartoznak, s ez alkalommal elmondam nézeteimet a nemzetiségi kérdésről, a mennyiben az temesvári helyi viszonyainkkal összefüggésben áll.

Uram! Temesvárnak földirati helyzete, lakosságának értelmisége igen jelentékeny fontosságú tényezők kelet és nyugat kereskedelmi forgalmában. E vidék lakosságának ugyanazon hivatása, ugyanazon célja van. Ha azt mondja valaki, hogy itt a nemzetiségek el vannak nyomva, erre csak azt felelhetem, hogy az igazsággal ellenkezőt állít. Ha látni akarják, miképpen nyomják el a nemzeteket, menjenek Lengyelországba, Litvániába, Volhyniába, hol az édes anyának tiltva van még gyermekeivel is anyanyelvén beszélni. Ott azonban, hol a törvényt mindenre nézve egyenlők, mint nálunk, hol mindenki saját nyelvét használhatja, hol egyenlő jogokat és szabadságot élvez mindenki, ott uraim, ne beszéljen senki elnyomásról, hanem törekedjék inkább mindenki azon közös célra, hogy e szép országot még szebbé tegyék, hogy munka, szorgalom és testvériség által minden polgárt ugyanazon meleg szeretet és ragaszkodás hasson át e szülőföld iránt, mely ne engedje bennük lábra kelni azon vágyat, hogy Magyarországon kívül másfelé gravitáljanak. Mi itt Magyarországon arra vagyunk utálva, hogy a szomszéd népekkel jó viszonyban éljünk. A szomszéd fejedelemségekben, Moldvában és Oláhországban ugyanazon ellenség fenyegeti a románokat, mely minket; ők magukra egyedül nagyon erőtelnek, s ha nem tartanak össze Magyarországgal, a közös ellenségnek nem fognak ellenállhatni, hanem leg-feljebb együtt veszünk el mindketten.

Legyünk türelmesek, elnézzük egymás iránt, uraim, és a hol pl. a románok vagy szerbek valamit szükségesnek vélnék közmívelődésük és fejlődésük elősegítésére, mondják ki nyíltan, s nekünk őket ebben támogatnunk kell. Természetesen csak azon határig, meddig a kor alapelvei szerint kormányozni lehetséges leend. És csak akkor kell és lehet, bár sajnálattal, szembe allanunk a honfirtársainkkal, ha ama határokat túllépték.

Az utóbbi időben sokat beszéltek a következetességről és következetlenségről, és különösen nagy következetlenséget vetettek szemére azon férfiaknak, ki a kiegyezést előkészíté. E következetlenség állítólag abban állt, hogy az országgyűlés nem vitte keresztül azt, mire eredetileg törekedett. Uram! A politikában nincs dogma, a politikában nincs vallás, a politikában az eszközök a körülményekhez szabódnak. Itt csak egy cél van, a vég-cél: a haza szabadsága és függetlensége. Egyik emez, másik amaz úton tör előre, s csak azok érdemelnek szemrehányást, kik a célt mellőzik. Bizonyonyal senki sem fogja szeméretetni Maninnak, hogy, bár 1848-ban Velencében a köztársaságot kikiáltta, azon pillanatban, midőn más út nem maradt: a monarchiával, Cavourral és Victor Emannellel egyezkedett. Vagy Garibaldi talán nem teljes jellem? Én azt hiszem, igen! Ohajtanám, hogy Magyarországnak volna sok ily férfi! és pedig ő volt az, ki 1849-ben a köztársaságot védelmezte Rómában, 1849-ben pedig, midőn Olaszország háborút izent Ausztriának, az olasz király rendelkezése alá bocsátotta magát, s 1860-ban ezt irta zászlójára: Erviva Italia una e Vittore Emanuele!

És miért? Mert egyedül ez úton lehetett elérni Olaszország egységét és függetlenségét.

És következetlen volt-e Deák (Éljen!), mert az utolsó pillanatban, azon pillanatban, midőn Magyarország kimerülve volt és az utolsó remény is elenyészett, a nemzet szabadságának megmentése végett a békére kezét nyújtott és egyúttal a körülményekkel számot vetett? Én ismerem Deákot. Nem szentette ő életét, sőt életének minden pillanatát a hazának? És feltehető-e, hogy oly tiszta jellemű férfi, mint Deák, oly mély belátással, józan ítéllettel ember mint ő, többet ne kívánt volna, ha remélheti vala, hogy többet is elérhet? (Éljen!) Szerettem volna látni azokat az ő helyén, kik jelenleg azt mondják: többet lehetett volna elérni. Akkor csak hazánk jövőjének szilárd alapjáról lehetett szó — és azt megkaptuk.

Uraim! Nyíltan és bizalmasan szoltam önök-höz, mint honfi és mint Temesvár hű fia. (Éljen!) Törökveszem mindig Magyarországot függetlenségére fog irányulni. Elfogadom az alapot, melyet a nép választott! (Éljen!) A belső reformkérdésekben mindig azoknak zászlóját követem, kik a legnagyobb haladásra törek. (Éljen!) De mindig a törvény korlátai közt maradok, hogy drága hazám békéje, jóléte és nyugodt fejlődése ne háborítassék! (Zajos, tartós éljenzés.)

Tördelés — először és utoljára.

(Lelkesítő szavak és csodálatos, négy sorban nyilatkozó logika. A magyar nyelv kerékbe tördése, vezérelők formában. A szabatos kifejezés furcsaságai. A földrajzi tudomány és helyesírás példája.)

T. szerkesztő úr! Ugy látszik ön nem méltatta figyelmére a „Magy. Polg.” 40-dik számának legelső furcsaságát, melyben a „Kol. Közl.” t. értekezéssel, elv. és szellemi hiánnyal vádolja; engedje meg tehát t. lapja egyik olvasójának azt, hogy néhány idézettel bebizonyítsa, a szellemi hiány mily gazdag tárházát képezi a „Magyar Polg.” 41-dik száma is; ígérem, hogy először és utoljára foglalkozom ez unalmas munkával, most is csak azért adtam magamat e sisyphusi művel. le, hadd láthassák a „Kol. Közl.” t. olvasói: mennyire jogosult a „Magyar Polg.” (Mö.) jegyű írója mások szellemi képessége felett pálcát törni, mások irányát fitymálólal elítélni.

A „Magy. Polgár.” 41-dik száma adakozásra hív fel „Büszörményi László síremlékére.” A lelkesítő sorok így hangzanak: „Örömmel csatlakozik gyenge erőnk is a munkához, mely a népszabadság elhunytyához méltón a nép szeretet, és kegyelet filléreiből emelt követ iparkodik állítani Büszörményi hantjához.” Kit nem melegítenek föl e lélekemelő, szívhezszóló szavak?! A gyenge erő csatlakozik a munkához — „a népszabadság kegyelet filléreiből emelt követ iparkodik állítani Büszörményi hantjához.” Mily szép stílus, mily hatalmas logika! A részletes elemzéssel nem bajlódunk megértheti ezt a nélkül is — bárki.

Ámde egyszerű felhívásban könnyen elcsúszhatik a toll, hanem a vezérezikket — ezt mindig több gondnal szokták írni.

A „M. P.” 41-dik számának vezérezikke „1848 és 1867” címet hord homlokán. Mily végtelen tért nyit e számokba foglalt két jelszó a szellemi összehasonlításra! A bölcsész lezállhat az eszmék és gondolatok tengerének mélyébe s a logika biztos buvárharangjával felhozza a szellem minden kincsét. Az élénk képzelő, ragyogó tollú író e themáról elmélkedve játszik maga alatt hagyhatja a felleget, kigúnyolhatja a villanyfolyam gyorsaságát, hisz a szellem előtt a föld és nap közötti távolság is csak egyetlen lépés. A mélyre bocsátkozáshoz, a magasra szálláshoz nem kell egyéb, mint egy kis része Kant, avagy Hegel velejének — egy kis darabka Börne, avagy Kosuth tollából.

Azonban a „M. P.” (Mö.) je nem szövetkezett az „árva” — szánandó lángészszel — s így erőködéseivel egyetemben a porban — csücsülve maradt. Ime mit mond a vezérezik.

„A taposó malom kinyitja (?) hasonló négy

hónapi küzdelmet vívtak az 1847/8-diki országgyűlés szabadelvű csatározói a kormányval és ennek megadott felső tábla túlnyomólag conservatív elemeivel;” stb. Ez-e azon hibátlan és nem dűződő magyar zamata irány? Aligha; én székelylemre sehoggy sem érthettem meg a felső tábla előtt álló „ennek megadott” szavak jelentőségét.

Tovább kerestem a stílus szépségeit és találtam ezeket: „Az 1848-ki márczius első napjai a győzelemnek kihaló reményével küzdő szabadelvű ellenzéknek új reményt, emésztő csüggedés után új lelkesedést hoztak.” Ez, (Mö) úr, nincs magyarul, széppé még a reá következő „nagy napok előszele” sem teheti. Azután a lélekantból én annyit tanul-tam, hogy a remény a halandót sirjájig kíséri s így a „kihaló” reménynek valami fehér hollófaj lehetnek.

A vezérezikben tovább ezt olvasom: „Kossuth nagy merészen az események hullámaira (talán hullámaiba?) veté magát.” — Az én árva eszem úgy fogja fel a dolgot, hogy a ki az események hullámaiba veti magát, menthetlenül elvesz, mert végre a legjobb uszó is kifárad. Lehet, hogy (Mö) úr nem fejezte ki magát eléggé szabatosan, mit abból is gyanítok, hogy tudtomra Kossuthot csak 1848 szeptember havában kezdé az ár sodorni s így nem ugorhatott bele már februárban.

A mondatszerkesztés szabatoságának mintáján mutathatnám fel a vezérezik 10. és 11-dik kikezdéseit, melyekben alkotmányunknak egyik formából a másikba áttünetéről s az alkotmányos forma pajzsáról van szó; idézhetném a sarkalatos avagy alaptörvényeink helyett használt „sark-törvényeink”, „az absolutismus ravasz csempészkedéseit” s mindenek fölött e kifejezést: „Márczius 23-án lön a miniszterium kihirdetve”; hanem elég lesz ennyi is a másfél hasá-bos nagy jelszavak alá fogott furcsaságból, hisz így is tartok egy kis bűngészet a valódi „Furcsaságok” közt is.

E rovatban találjuk az „egészséges test térfogatát” (1), ebben van megírva, hogy „a közlebbi választás csaknem legegészségesebb elemeit köpölyezte ki” a leapadt Deák pártból; tudtomra a „lepadt” testet nem szokták megköpölyözni, s az orvosi collegium aligha igazat ad (Mö) urnak abban, hogy a köpölyezés a test „legegészségesebb” elemeit szívja ki. A clericalis „kilis”-re (talán kelés?) is szeretnék valamit mondani, hanem szemembe ölik a „dogvány”, mely sok betegség magva; ugyan kérem, mit méltóztat érteni „dog-vány” szó alatt? Vajjon nem ezen „dogványok” jellemeztetnek a „Furcsaságok” ötödikének eme soraiban: „nem sok jellemmel és tanulmányal butorzott a kormányunk hivatalra felajánlott drága személyiségek”; én ezt inkább szellemi döngöl-vénynek nevezném el, bizonynyal találóbb kifejezés lenne ez, mint a midőn a 6-dik furcsaság a „kép-vonás”-ok összeszedéséről beszél.

Ugyan a „M. P.” 41-dik számának „Hírharang”-jában egy alatt ezt olvasom az oroszok által állított emléke összeomlásáról: ez „a szemlé-lőt mindig egy nemzet gyalázatos jogtapo-sására emlékeztet.” Hát a czár orosz ka-tonái az orosz nemzet valának? Hát a valódi de-mocratia ily hiányos kifejezésekkel él? Magam is ama zászló alá tartozom, de mindig úgy tapasztal-

meg semmit magának, mi az emberi méltóságot sértené. Cselédeit gyermekeinek tekintendi; szigorú lesz ő, de igazságos; szelid, barátságos és ember-séges. Ő tudja, hogy munka erősíti a testet s lel-keket egyaránt; azért a sok többi között ő dol-gozik legtöbbet. Mindent tud ő, mi házában töré-ténik; ő az, ki először üdvözli a kelő napot, s csak akkor fog nyugodni, mikor már minden nyug-szik. Mindenről tudomást szerez magának, mit egy háziasszonynak, mit egy sokak anyjának tudnia kell; tisztán állanak előtte kötelességei, mind tör-vényeknek tekint azokat. Törvények által kormá-nyoz ő s nem önkény, vagy veszelő által. Ugy kormányozandja ő háztartását és javait, mint a hogy kormányozni tudná az államot. Mindenki tisz-telendi őt, s azon törvényeket, melyeket ő szab. Jól meg tudja ő különböztetni a kicsit a nagytól, s tudni fogja, melyik fontosabb. Társaságban el kell hogy tünjék a törvényhozó. Ő a legjobbat meg tudja ott választani; megleti ott, a hol van. Mindig hallgatni fog ott, hol értelmes mondani való már nincs. Ki tudja megmérni a felelti örömet, ha jó létesült? ha egy szép kedélyre talált, ha egy emberbarátra, egy munkás emberbarátra *) talált!

Úgyesen ki fogja kerülni azon embereket, kik tökéletlenek, egyoldalúak, nem jók, nem becsüle-tesek; ott... ott nem fog habozni soha!

Ő nem kér szolgálatot, hanem ő tesz szolgál-at, s szívesen leköteli azt is, ki kicsiny, igény-

*) A megboldogult egy ily lelki örömeinek szemtanúja volt Erdélyi Erzsébet 1858-ban (ki e sorok fordítójának Pesten saját jó kedvében be-szélte el ezt is a többek között):

Az akkori karácsony estéjét ő egyik rokoná-nál, Forrai Julia grófbölgyénél, töltötte. Vitt neki ő is karácsonyi ajándékot, t. i. általa sajátkezűleg kötött 12 pár lábtűt, szegény „foglyok” számára, szétküldendők. Hazajöttékor örömszorgó arez-ezal mondá: „Gondolod-e, hogy fogadta a grófnő ajándékot? Bensőségleg megfogta s azt mondá: köszönm Teréz, s hidd el nekem, a sok fényes ajándék között ez szerez nekem legtöbb örömet!” „Látod Erzsikém, mily nemes ő!”

tan, hogy a democratia szótár ugyan egyszerű ve-lős szavakkal él, de soha sem az értelem rovására.

Végül „Küküllő megye alsó-körlet”(ének) „Osztelárlton” nevű helységét említi a „Közönség-köréből” című rovat. Ugyan nem sziveskednének-e a „M. P.”-nak sajtóhibákon gyakran lovagló fér-fiai nekem megmondani: melyik világrészben fe-kszik a nevezett „Osztelárlton” helység?!! és mióta írják Küküllőmegyét két szóban és kis kezdő bet-tel. Ugy e uraim unalmas az ily apróság? Ezért többet nem is bajlódik vele e sorok írója, csak a csatlalanságot akarja arra figyelmeztetni, hogy a Capitólumtól csak egy lépés választja el a tarpei sziklát. (ah! + oh!)

Választási mozgalmak.

Kővárvidék, márcz. 30. — Mind a nagy-somkúti, mind a kis-nyirei választókörletekben és pedig Papp József és Bottyán László derek hazánkiai személyekben, a mai napon jobb-oldali követeket választottak.

A nyirei választást s Bottyán jeles pro-grammját csak hallomásból tudom, tehát arról nem írhatok. A nagy-somkúti választást és Papp Jó-zsef jobboldali o. gy. képviselő programját pár szóban elmondom.

Medán Endre az ismeretes szélsőbaloldali minorum gentium és gr. Teleky Géza fiatal balol-dali politikus léptek fel, amaz kék, ez veres toll-jelvényvel, jobboldali követjelöltünk Papp Jó-zsef ellenében.

A kék tollasok Medéni s ennek sógora Pap Gyula vezetése alatt m. e. 30 an jókor hajnalban vonultak be két árva román lobogó alatt S-Ma-gyar-Berkeszre, s ott az 50 darab veres tollasok-kal éltették a bal- és szélsőbal-pártot. Heves ta-nácskozás után megállapodtak, hogy a jobbpártot fusioval is megbuktassák.

Azonban Berkesz végében összpontosult a kap-nikbányai egész bányászati tisztikar, az összes ér-telmiség, mintegy 2500 fejr tollas román és 500 magyar választó, sürü erdőt képező, tömör magyar és román nemzeti lobogók sokasága alatt. Elöl Pap Laczi és Kriszte Laczi csinos fiatal banderisták délceleg szürkélken, utánok a banderium, ezek után a nagy értelmiség tömege, ezeket követte teljes diszöltönyben a kapniki jeles bányász-zenekar, a menet zömét pedig roppant fejr-tollas néptömeg képezte. A menetet szekerek sokasága zárta be.

Igy vonultunk át a veres tollas Berkeszen, Dezső Lajos főkirály nem kis bosszúságára. A nagy-somkúti hegytetőn még egyszer összeszedték ma-gunkat, a legjobb rendben vonulván be Somkútra, ezer meg ezer „szetreászke” Pap Jóska! hangzatosak között foglaltuk el a megyeház előtti jobboldali tért. Medéni kék-tollasaival a katonaság háta mögé, Teleky Geiza pedig veres tollasaival a fogadó udvarára retirált.

Dr. Kulcsár, mint szavazatszedő elnök, mind-két nyelven érthetőleg elmondá az összejevet cél-ját, s felszólítá az összes választókat, hogy nyil-vánítsák, kiket ajánlanak az országgy. képviselői állásra.

Mindenfelé csak egy név hangzott: „sze-treászke domnu Pap Jóska!” Most Pap Jó-zsef követjelöltté nyilvánítván, programját pár szóba szorítva, ily formán adá elő mindkét nyelven:

telen. Nézeitek nem korlátozják a perczek, sem az évek! A jövőbe tekint ő, s azért dolgozik ő! Gyű-lől mindent, mi szűk. Öltözte bő leend, szobája nagy, szive tágas, szelleme nagy s tervei nagyok, elintézésai általánosak, mindenki használhatja azo-kat, s mindenki számára jó az, a mit elintéz. Ő szereti az egész emberiséget. Ő tudja, hogy a föld mindenkié, mindenkinek van ott levegője, napja; táplálhatja magát, hol tápláléka csak megterem. Csak a lényegesnek van becsé szemei előtt. Emel-kedett magasan áll ő szabadon; ment minden kis-zerű lánczoktól, melyeket apró szellemek saját magoknak alkotnak; szabadon áll ő, mint a Min-denható egyik kápolnája a magas hegyormon! Csak az isteni és természetes iránt érez részvétet. Minden mesterkélséget és balgaságot gyűlöl ő, valamint megveti mindazt, mi alacsony. De gyűl-ölete, megvetése ment minden szenvedélyességtől. Semmi sem zavartja meg lelke békéjét, nyugalmát. Mindenkor vidoran tartja azt embertársai szükség-leire, s saját maga további emelkedésére. Soha sem áll ő vesztig, s soha sem mondja: már cél-nál vagyok! mert tudja, hogy a haladás útja vég-telen, végtelen a végtelenség Uráig! Semmit sem talál ürvendesebbnek, szemléletre méltóbbnak, mint azon legmagasabb szellemtulajdonágainak vizsgálát, melyet magunknak csak gondolhatunk. Továbbá egy tiszta, egy szép kedély érzelmeit, gondolatait — a csillagos eget — mind megunyi nagy műreit a legnagyobb szellemnek. Megvet ő minden kissezert, mindent, mi bűnünket emel el s javítani nem képes. Legbűskomorabb érzelmei attól támadnak, mi kártekonyan hat az emberekre, s mi-niek azok gyakran vakon és öntudatlanul engedik át magokat.

Mária Terézia

Brunswick grófnő s. k.

Fordítá és közre bocsátá:

Kőrösi Csoma János,

kolozsvári okl. kisdudoró.

A román nemzetnek sem a bal, sem a szélső-balpárt nem használt, sem nem adott semmit, ha-nem mindazt a mi nyelvünk, nemzeti életünk anyagi és szellemi emelkedésére történt, csak is a cse-n-desen, de mindig biztosan haladó jobboldali béke-pártnak, különösen vezérének, a haza legbőlcsebb emberének, Deák Ferencznek (szetreászke), köszönhetjük. Én tehát teljesen jobboldali vagyok, s mint ilyen, ha követnek választatom, teljes erő-mből oda működök, hogy idővel mindaz, mit mellá-nyosan öhajtatok, három év alatt teljesüljön. Mire dörgő éljen és szetreászke dördült el a megyeház előtt. — A választási elnök és bizottmány helyét a megyeházban elfoglalá, a bizalmi férfiak kine-veztettek, Dezső Lajos 10 berkeszi veres-tollással Teleky Geizát a balpárt részére felajánlatta. Me-déni Endre pedig, mint szélsőbal, 10 kék-tolla-sal, maga diktálta fel nevét követjelöltnek.

A szavazás rendét tekintve, Dezső indítvá-nyára a bizottmány szótátöbbséggel, a községen-kénti sorsidúzás szerinti szavazást állapította meg, elvetvén Bíró Sándor azon kívánságát, miszerint a legátvolabbi szolgabírói járárok s az azokban eső messzire fekvő községek lennének, a méltányosság szempontjából, legelsőbbben a szavazási urnához bocsátandók. Az indítvány, a távolvidékiek, külö-nösen az 532 kapniki szegény bányásznap kifá-rasztása s odabozzása céljából tételt, azonban a sors jobbra mosolygott; Kapnik neve a harmadik helyen kibúztatott, s ezzel a balpárt minden terve megfiusult.

Midőn már minden előkészület megvolt téve s a szavazáshoz hozzá akartunk fogni, megjelentek a bizottmány előtt először Medéni s utána Te-leky Geiza gróf és visszalépéseket nyilvánított és így csak is a jobboldali követjelölt Pap József maradván, ez közfelkiáltással lett országgyűlési képviselelnk.

Megjegyzendő, hogy Kővárvidéke csaknem egészen román népségből áll, mely a magyar fe-lelős kormánynak hű pártolója lévén, a haza bé-kés fejlődését öhajítja a jobboldal elvei szerint elő-segíteni és a nemzetiségi s nyelvi kérdések kiélé-gítő megoldását a haladó kor szellemében érvé-nyesíteni. A kővárvidéki román értelmiség kiválólag tisztelettel hajlik meg Deák Ferencz böles el-vei előtt, s csak is ezen egyetlen útát látja leho-tónak, melyen e haza minden népei a jólét elér-hető fokára fölemelkedhetnek, melyet onnan is lát-hatni, hogy a szélsőbaloldali Medéni népe között egyetlen intelligens egyént sem lehetett látni.

Valójában öhajítandó volna, hogy Kővárvidé-ke nemes példáját azon erdélyi megyék is köves-sék, hol a román elem többségben van, s a té-lenség passivitásából kilépve, a baloskodás felfor-gató ösvényén ne lejtjenek; hanem nagy bölcsünk Deák Ferencz nyomdokát követve, közös ha-zánk felvirágztatásán és saját polgártársainak bol-dogításán fáradoznának. (M. S. 100)

Verespatak, április 2-kán, 1869. — Veres-

patak bányavárosa folyó évi márczius 30-áról kö-vetkező táviratot intézett. Gorové István föld-mivelés, ipar- és kereskedelmi miniszter önmagához: „Elfogadja-e excellenciád Abrudbánya-Veres-patak bányavárosának a közös hongyűléseni képviseletét?”

Kolozsvár történeti emlékeiről. *)

Az 1868-dik év elején tartott esküdtközön-ségi gyűlésben a középítkezésekről készített mér-néki tervezet és költségvetés tárgyalásakor in-dítványozva volt a hidkapui bányának meghasa-dása s a netaláni veszély kikérülése, ugyszintén a magyarkapuinak az utca kiszélesítése s a vasút alkalmából szükségessé válándó új hidak építéséhez anyaggyerés tekintetéből lerontása, minek költsége 1600 fitra volt számítva. Az esküdtközönség az érd-mileg határozást akkorra halasztotta, midőn az in-dóház áll-belye, onnan a városba be-s a Szamo-son átvívó út irányra, az építendő hidak száma és minősége meg lesz állapítva. E közben a magyar történelmi társulat vidéki gyűlését sept. 20 —25 én Kolozsvárott tartván meg: annak régészeti osztálya a város más nevezetességei közt a még fennálló várkastélyakat és Mátyás király születési házát is, mint régi emlékeket meglátogatván: azo-kat a kornak, melyből valók és a városnak, mely-nek polgárai építették, diszéro és becsületére vá-lóknak, sőt helyreállítva, bármely szaktudós és út-a-zó figyelmére méltóknak találta; az eredménynek a szakgyűlésben bejelentésekor kiváló érdekeltsé-gel szöolt azoknak régi építészeti s történelmi be-cséről, egyszersmind azon öhaját fejezén ki: vaj-ha azok további rombolástól megóvatnának s a ne-mes város által késő középkori építésmódozokban megújítva, valamely tudományos vagy közmívelő-dési polgári célra fordítva, a jövő időknek fen-tartatnának.

A szakosztályának a közgyűlés elé terjesztett e nézete és öhajja általános viszhangra és pártó-lásra talált. Ugyanakkor azon indítvány is tételt, hogy a város azon történelmi emlékt, még fenn-álló épületei, melyek a jelenkortól kegyeletet mélt-

*) E cikket a polgárság minden osztályához eljutás tekintetéből mindkét helybeli lapnak egy időben küldötte be.

Verespatak bányavárosa igen óhajtaná egy hazai általános, mint különösen a helyi bányáipar érdekét önmaga tanúsított bizalmára bízni. Reméljük, hogy önmaga e bizalmat elfogadandja és ez esetben egy Verespatak, valamint Abrudbánya bányavárosok nem összehangzott követeléseitől jelleltőlükönként lemondanak. Ezt tenniük nemcsak politikai pártnézetből kötelesség, — mert ha Abrudbányán netán találkozik is egyes ellenzéki, mi, verespatakiak, kivétel nélkül jobboldaliak vagyunk — hanem hazai egy, miként helyi lényeges érdekeink iránti kötelességükből hazafiságok hozza megáival.

Elvárjuk az eredményt s addig is reméljük, hogy Abrudbánya városi tanácsa eltérve az 1866-ban követelt választási módtól, valamint magas alkotmányos kormányunk által közelebből elébe szabott törvényes úttól, nem fog egymaga, Verespatak nélkül követelést tételbe bocsátkozni. J. F.

Abrudbánya. ápril. 2. 1869. — T. szerkesztő úr! E b. lapok 37-dik számában megjelent értesítés — a valóság és a t. olvasó közönség érdekében — szükségesnek vétem kijelenteni: mikép polgártársaim körében k. jelöltetésemről szó volt ugyan, de én e megjelölést körülme nyeim miatt el nem fogadhatva, megköszöntem, s nem ajánlkozom. Abrudbányán még ez ideig föl nem lépett senki; mert választókörzönségünk ezúttal saját helyi érdekeit is szem előtt tartva, főleg azoknak bizton leendő valószínűsége okából egy magas állásu hazafihoz folyamodott, kinek jelenleg választást várja, ha vajjon Abrudbánya képviselését elvállalni kegyeskedik-e? Tisztelő honfitárs:

Rákossy Károly,
m. t. ülnök.

Napi hírek.

— Biztos értesülés után írják a lapok: hogy a legfőbb semmizető törvényszék; legfőbb törvényszék; pesti királyi tábla és erdélyi királyi tábla személyezte létszámának megállítása legfőbb helyről közelebből leérkezett. Az erdélyi királyi tábla személyezte: elnök 5000 frt, 3 alelnök egyenként 3000; 20 tanácsos, mindenik 2000; 4 póttanácsos külön-külön 1200; 1 királyi ügyek igazgatója 2000; 2 alügyész, egyik 1400, a másik 1200; 1 elnöki titkár, 1200; 10 fogalmazó, 5 egyenként 400, 5 pedig 600; 10 segédfogalmazó, mindenik 400; s 5 joggyakornok személyenként 300 frt fizetssel. Segédhivatalok: 1. irodai igazgató 1200; 3 segéd, egyenként 900; 9 írnok, ezek közül 3 egyenként 600; 3, 500; 3 pedig 400 frt. fizetessel. Lesz alkalmazva még 1 ajtónálló, és 8 szolga.

— Az erdélyi gazdasági egyesület f. év ápril 17-én délelőtt 10 órakor Kolozsvárra a városi tanács gyűléstermében közgyűlést tart. — Ezen közgyűlésnek — a jelen év február 17-én tartott közgyűlés határozata értelmében — egyedül tárgya az átdolgozott egyesületi alapszabályok megállítása. — A tárgyalandó ügy fontosságában képest felkérte nek gazdasági egyesületünk tagjai mentől számokban megjelenésre. Az igazgató választmány rendeletéből Timár Károly, titkár. — Mint biztos forrásból értesülünk, Erzsébetváros másik képviselője Dániel Márton is deakpárti; lapunk 40-ik számában hibázan eloroztuk volt a baloldaliak közé.

tán igényelnek s a jövő figyelmét megérdemlik, megbíráltatván s azonosságuk megállapítván: egyfelől a további rombolás megakadályozása, másfelől mult iránti kegyeletünk s egyszersmind mi veltségünk tanúsítása végett emléktáblákkal jelölve örökíttessenek, a mint ez más mi vel országokban szokás, s mint rá hazánk királyi fővárosa, Buda immár példát adott; továbbá, hogy Mátyás király születési háza, mely most katonai kör- és szállítóház, mással cseréltetvén ki, jövőben a város valamely polgári érdekű céljára használtassék. A közgyűlés az indítvány utolsó részét kíváncsnak, de a városi képviselőtestület és a tervbe vett kolozsvári történelmi állandó bizottság hatáskörébe tartozónak vélte; az első ellenben közhelyesséssel fogadta s határozatúl kimondotta, hogy a műemlékek fentartását s megjelölését illető két indítvány együtt fejez ki egy történelmi és régészetiügyi gyakorlati eszmét, azt szíves készséggel magáévá teszi, s hogy az eszme éppen Kolozsvárról és az első vidéki gyűlésen merült fel, a gyűlés örömdetes eredményének tekinti. Ennek folytán a közgyűlés a pesti és testvérhoni tagokhoz azon felkérést intézte, hogy a Pesten tartandó közelebbi választmányi ülésből Kolozsvár választott esküdtöközségéhez e tárgyban egy indokolt és irányadó felszólítást tenni szíveskedjék. Ez a sikerre nézve azért látszott szükségesnek, mivel a társulat központi választmányára kebelében a tudomány tekintélyét kivívott több oly régész van, kiknek szavától a fennforgó kérdésben meggyőző hatás joggal várható. Addig is azonban a műemlékek fennmaradása felletti örködés, valamint az emléktáblák alkalmazása ügye a Kolozsvárral ekkor már megalakult történelmi állandó bizottság különös figyelmébe lön ajánlván.

A történelmi társulat választmányára a szeptemberi közgyűlés végzése teljesítéséről november 5-én Pesten tartott gyűléséből írásban kereste fel Kolozsvár város képviselőtestületét: „álljon el a még fennlevő díszes kaputornyok u. m. a. hid- és magyarkapui s a Bethlen-bástya célbavett lerontásától, sőt fontolára véve hazánk műregészeti emlékek-

— A kolozsvári iparos olvasó-egyletnek mult hó 30-án tartott közgyűlési határozatánál fogva az egylet tisztjeinek megválasztása tekintetéből a szótatolás beadását folyó hó 11-dikére d. e. 10 órára határozta; kérték az illetők, szíveskedjenek a fennirt napon az alkalomból tartandó közgyűlésre megjelenni. Kelt 1869. április 7. Az igazg.-választmány nevében Czákó József, id. jegyző.

— Színházunk újonnan szerződött tenoristája Szalay Manó megérkezett s holnap lép fel először Marthában. A kik hallották, elismerőleg szólnak tehetségéről.

— Alig vette át a sétatér-egylet az egész sétatér kezelését, már is örömmel tapasztaljuk, hogy a legbüggöbbs tevékenységet fejt ki. Így a közelebbi időkben gazdag díszbörök iskolát állított be, a melyből már a jövő tavaszon több ezer csemetét el is adhat. A sétatér fasorain és fasorportoztaiban támadt hiányokat kiegészítette és új csoportokat állított, új utakat készített és általában sétatérünk csinosítására nagyon sokat tett. Egy lövölde építése is tervben van és az aláírások a szükséges pénzreke örömdetesen folynak. A jüvedelem szaporítása céljából azt is elhatározta az egylet, hogy gazdag gesztenye-iskolájából már az idén 500—600 darabot elad. A csemeték 1—1½ ölesek s darabja a fejtérirágának 1 frt, a veres és sárgavirágának 1 frt. 50. A kinek szüksége van rá, forduljon a sétatér kertészéhez.

— A „M. Polg.” április 2-iki számában a „Hirharang” rovatban © alatt szomorú események (?) említettnek a marosszéki felsőkertileti választást illetőleg, mely előadásból igazság csakis a következő: a szeredai választás 2-dik napján este fél négy óra s. g. gericezi ember Tompán, mely helység nem is a felsőkertilethez, hanem az alsókertilethez tartozik, egészen magányban látogatást tévén, a szováltas verekedésé fajult, de nem tette meg agyon senki; a verekedők egyike később igaz hogy meghalt, de másnak semmi baja s a karja sem törtetett el senkinek — a verekedők egy pártbeliek voltak.

— Köhalom képviselője dr. Lindner Gusztáv mult hó 30-án tette le választói előtti politikai hitvallását. Kijelentette, hogy teljesen osztja a deák-párt elveit, pártolja az uniót, s az országgyűlés által hozott végzések mindannyiában a hon felvirágzásának alapját látja. A nagyszámú gyűléssel viharos éljenekkel kísérte képviselője beszédét.

— Gervay miniszter. oszt. tanácsos a Duna-fejedelemségek és az osztrák-magyar birodalom közti postaszerveződés foganatosítása végett, f. hó 1-én Brassóban érkezett.

— A fogarasi vicekapitánnyal Codruval meglehetősen bosszantó játékot üzött valaki. Azt távirja ugyanis Codru név alatt a „Herm. Ztg.”-nak, hogy a Benedek megválasztásáról tudósítás legfőbb kapott, mert Benedek csúfosan elbukott. A vicekapitány tiltakozik e távirgyörgy ellen.

— Nagy-Szebenben f. hó 3-án egy dühös eb, mintegy 30—40 ebet harapott össze az utcán. Az ebből eredhető veszély megállítására szükséges lépéseket a rendőrség megtette.

— Az új magyar-osztrák tengeri lobogó a magyar és az osztrák színeket viseli egyformán. A lobogó bal része vörös-fehér, jobb része vörös-fehér-zöld; az előbbben vörös ezimer fehér kereszt-páztával, az utóbbiban a magyar ezimer, szent István koronájával.

— Mérték-egység. Jövő január elsejével az alföldi hossz- és súlymértékek helyett a méter-rendszer lép érvénybe. Mivel nálunk még függő kérdésnek tekinthető, vajjon a mértékek elnevezésére új magyar szavak gyártassanak-e, vagy a

ben szegény-voltát, azokat a közérdek tekintetéből a mi vel nyugot-európai városok példáját követve, leg-újította ki s rendeztesse be valamely régészeti irányu célra, p. o. a város régi fegyverei s egyéb régészeti tárgyak ottan elhelyezésére, vagy pedig engedje át az egy is szük helyiségű erdélyi muzeum régészeti osztálya számára. A társulati központi választmány a magyar történelem és köz-mi veltségünk érdekében nyilvánított e nézetének és óhajának Kolozsvár mi vel lakóitól kedvezően fogadtatását remélvén: egyúttal e célból részletes terv kidolgozására a helyi viszonyokat és szükség-et ismerő kolozsvári állandó bizottságot meg is bízta. A bizottság nov. 22-én tartott gyűléséből a kaputornyok fentartása érdekében tervkészítésre négytagu, az emléktáblával jelölendő épületek azonosságának megállapítására szintén négytagu albi-zottságot küldött ki. Az első az állandó bizottság idei január 14-iki gyűlésében jelentette, hogy a társulat érintett felkérésére következtében e célra szintén kinevezett és immár működő városi bizottsággal abban állapodott meg, hogy e torony-kapuk-ról helyrajzot véte fel, kijavításuk mily módonban és mérvben eszközölése, s mi célra használtása iránt tervet, a fentartási összegező költségvetést készítet és a városi képviselőtestületnek előterjeszti; végre jelentette, hogy a kiküldött városi bizottsági tagok az emlékek fentartását részükre helyeslik, s javaslatba hozni készek... Ez a Kolozsvárral fennálló bástyák és bástyák fentartására a történelmi társulat által tett kezdeményező lépés mai állása. A történelmi emlékt. épületek táblával megjelölését előkészítő alküldöttség még nem adta be a bizottsághoz jelentését. Az állandó bizottság szükségesnek látta, hogy míg a második bizottság munkálatait beadná, az első pedig a helyrajzzal és költségvetéssel dolgozik, közlő a fennforgó emlékek multját illető némely történelmi részleteket az eddigi értekezletek alkalmával felmerült nézetek ki-sérteében és e kérdésben határozati hivatást és il-letékes közönségnek nyilvánosan hozzon tudomá-sára, mit ezennel, ha betegsége miatt későn is, szí-ves készséggel teljesít.

francia elnevezések fogadtassanak-el: érdekes lesz megtudni, hogy Német-Alföldön a francia elnevezést fogadták el, minden változás nélkül. Az átmeneti időszak, mely alatt mindkét rendszer leendő alkalmazható, 10 évre van szabva.

— Zágrábban nem rég 11 ember egy fogadó szobájában hálván, majdnem vigyázatlanságának áldozata lön. Egyikük ugyanis a légszcscsö eszavart kinyitotta, s a kiömlő légszcscs mindnyá-ját csakhamar mély aléltásba ejtette. Szerencsére a gazometer zárva volt, s így a városi orvosnak nem sokára sikerült őket ismét eszméletre hozni.

— Személyforgalom az észak-amerikai vasúton. Az intézkedések a személyforgalmat illetőleg felette egyszerűek. Az útaz. a pénztárnál jegyet vált, vagy ha úgy tetszik, minden jegy nél-kül foglal helyet a szüntelen nyitva álló kocsi-ban. A beülés bármely helyütt lehetséges. Továbbá kü-lön kocsi rendezték be a kis gyermekekkel útaz-zók számára; van ezenkívül minden vagonban olyan hely is, mely gyakran kell, de nálunk rit-kán található. De a „vad” amerikai pályák még más előnyökkel is bírnak a mieink fölött. A forró hónapok alatt egy ember össze-vissza jár a ko-csikban, s ingyen friss vízzel szolgál az útazóknak; télen a kocsi fűtetnek. Nyáron vannak ismét egyének, a kik gyümölcsöt, almát, sárményt stb. árulnak a kocsi-ban, s az egész éven át minden-féle olvasmányokkal kedveskednek a különféle colporteurök. Megjegyzendő még, hogy az amerikai vasúton egy dollárért kényelmes fekhely kap-ható, s reggel épp oly kényelmes mosdó-helyiség.

KÜLFÖLD.

A „Patrie”-t Brüsszelből arról tudósítják, hogy az ellenzék három legkitűnőbb tagjának márcz. 29-én hosszú értekezése volt Frère-Orban miniszterrel, ki részletesen terjesztet előjük ama békküldemény politikát, melyre a kabinet célzerti-nek vélte a belga-francia közbejött esetre nézve magát elhatározni. Ezen előterjesztések után az említett követ urak, kik a követkamrában a febr-uár 23-kai törvény ellen küzdöttek, és a Belgium és Franciaország közötti szíves viszonyok fentartása mellett szónokoltak, megígérték Frère-Orban, hogy az újabb vitaközlásokban, melyekre a Párisban kötendő szerződések megerősítése a kam-rában netalan alkalmat szolgáltatna, határozottan támogatni fogják őt. Frère ur ugyanaz napon a németalföldi eindoven amsterdami vasut két igaz-gatási tanácsosát fogadta magánál, kik Párisból visszatértekben éppen Brüsszelben időztek.

A belga francia vegyes bizottság körüli meg-állapodás a két ország között fennforgó vasútiügy-re nézve a francia törvényhozó test márcz. 31-én tartott ülésében egy interpellációra nyújtott alkal-mat; de Rouher államminiszter válasza nemcsak, hogy nem adott bővebb felvilágosítást a nevezett bizottság tárgyalásainak alapjairól, de még azt is, a mi eddig a közönség elébe jutott, nagyobb bi-zonytalanságban tündette fel mint valaha. Rouher ur kijelenté, hogy a bizottság elébe egyáltalában nem is fog program terjesztet, és hogy a vá-m-gyézések módosítása, melytől azt várják, hogy legalább is legkisebb eredménye lesz a bizottság munkálatainak, nem fog a kereskedelmi kamrák vizsgálatai és érdekelte felek kihallgatása előtt esz-közölhetetni. Az államminiszter ur e nyilatkozata, úgy látszik, azon érdekeltség gyöngítésére van számíva, melyet a bizottság kinevezése külföldön is támasztott; s e nézetet megegyező ama tartó-zkodó óvatosság is a francia felhivatalos sajtóban, mely néhány nap óta a kérdéses ügyre nézve észrevehető.

Tulisa, márcz. 24. Mintegy 10 nap előtt Ghika Demeter román külügyminiszter értesítette a törököket, hogy egy fegyveres bolgár csapat Reni mellett szándékszik a Dunán átkelni. A kor-mányzó haladéktalanul intézkedett, a janicsárok számát megkettőztet és a Reni és Galaczeval szemben fekvő Dunapartot éjjel nappal lovas csa-patokkal őriztette, de minden eredmény nélkül. Kezdetben a török kormányzó valóban hitt a ro-mán kabinet őszinte szándékaitban, míg nem meggyőződött, hogy Ghika előzékenysége csel volt, mely a török hatóságok figyelmét csupán azért irányozta Renire, hogy azt más pontról elvonja. A kormányzó t. i. értesít, hogy az Orosz-Besse-riában szervezett görög-bolgár bandák két hét előtt mintegy 600-ra menő számban léptek át a román határt 10—15 főnyi csapatokban. Az első osztály Skutetin át fejtél érkezett Jassyba, hol élelmi sze-rekkel látta el magát s aztán Hus, Falcu, Leova és Kabul-ón át Brailába vonult; a másik elérte Belgradot, ott megpihent és később Renin át szin-tén Brailába, mások szerint Oltenitza felé indult. Igaz ugyan, miszerint a román katonai hatóságok útasiattak, hogy a bolgár felkelőket üldözzék, egyesüléseket és a Dunán való átkelésüket lehe-tőleg gátolják, de a parancs oly lanyhán teljesít-etik, hogy az őrzőerők rendszeren csak ott mutat-koznak, a hol az orosz bérenczek vagy éppen nem jelennek meg, vagy a honnan már rég eltávoztak. Török részről azt hiszik, hogy a bandák valószin-tlenül a kurban beírunk idején, vagy a román vá-lasztások befejeztével fognak a Dunán átkelni. A tulso parton egyébaránt élénk katonai tevékenység uralkodik. A románok késő éjjelig tartanak fe-gy-vergyakorlatokat, és ezen gyakorlatokat a Galacz-ban lakó porosz tisztiek vezénylik.

A párisi „Presse” állítja, hogy a portugáli kormány attól tartván, miszerint a spanyol forradalom oly kimenetelt vehetne, mely Portugál terü-leti épségét vagy önállóságát veszélyeztetetné, mintegy három hét előtt nyilatkozatot intézett a nagyhatalmakhoz, melynek célja lett volna rész-kről együttes garantiát eszközölni ki Portugál függetlensége és semlegességére nézve. A hatal-mak egyhangulag tagadó válaast adtak volna, nem mintha közülük bármelyik Portugál önállósága el-len nyilatkozott volna, hanem mert valamennyien sokkal több felelősséggel vannak terhelve, hogy sem kedvük volna még egy újabbat is magukra vállalni.

A „Köln. Ztg.”-nak írják Flórenczből márcz. 27-ről: Nápolyban számos befogatosok eszközöl-tettek, hír ezert messzeágazó köztársasági com-

plottot fedeztek föl, melyben a hadsereg egy ré-sze is be volna bonyolulva, főként a 72. serezed volna compromittálva. Ezen összeesküvés létreho-zójául az „Egyetemes köztársasági szövetség”-et emlegetik, mely egy évvel ezelőtt alakult, a „Bo-szu Mentanér” című társulattal egyetemben. Az utóbbi társulat, úgy látszik, nem sokkal élté tul születését, az előbbi azonban, mely Mazzini műve, még mindig fennál s havonként egy bulletin által ad életjelet.

Páris, ápril 3. A költségvetés tárgyalása alkalmával tegnap elismerte Thiers, hogy kétség-bevonhatlan haladás történt, de azért még sok van hátra. A szükséges szabadságok megadása által lehetségesé válik, az egyetértés. A józan belátásu egyének nem kapaszkodnak dynastia-örökségekhez, mert ez nem lenne egyéb, mint az ország ér-dekeit személyes érdekeknek áldozni fel. Rouher, Thiers tanácsaira, a bekére nézve kedvezőleg vá-laszolván, azt mondja, hogy a béke szükséges. A kormány töle telhetőleg igyekszik a békét a con-tinensre fenntartani. Veszély a bekére nézve nem a kormány részéről fog jönni, hanem inkább azok-tól, kik beszédeikkel aláássák a belintézményeket, s csökkentik a külföldön a tiszteletet irántuk.

A „Times”-nak egy ápr. 1-ről kelt philadel-phiai távirata jelzi, hogy a pénzügyér havi kimu-tatása szerint az államadósság ápr. 1-én 2653,750,000 dollárra, tehát 7,200,000-el kevesebbre rug, mint márcz. 1-én.

A madridi „Epoca” márcz. 28-káról követ-kezőt ír: „Egy rendkívüli fontos hír érkezett Mad-ridba. Cuba lakosai Granthoz, az Egyesült-Álla-mok elnökéhez feliratot intéztek, melyben kéri őt, ismerné el a cubai felkelőket hadviselő hatalom-nak. Az elnök azt válaszolva a küldöttségnek, mely a felirattal nála megjelent, hogy ő ismeri és mé-lyen tiszteli a semlegesség törvényeit, melyeket ő, az Egyesült Államok elnöke, semmiesetre és sem-mi tekintetben nem fog megszegni. Egyszersmind kijelenté, hogy jövőre nem fogadhat többé küldöt-téseket felkelőktől.

Legújabb.

Páris, ápr. 5. Az „Étendard” megcáfolja azon hírt, mintha Luxemburg megerősítése tárgya-ban Páris és Berlin közt sürgönyök váltattak volna.

Bécs, ápr. 5. A mai „Wiener Ztg.” fel van hatalmazva azon nyilatkozat tételére, hogy egy végleges miniszter-elnök kinevezésének kérdése már hónapok óta nem képezte a miniszteri tanács-kozlások tárgyalásainak tárgyat; — valamint azon hírt is koholmányoknak jellemzi, mintha a birodalmi kancellár és a miniszterium közt vélemény-eltéré-sek fordultak volna elő.

KÖZGAZDASÁG.

Tervrajza

a külföldi megyei gazdasági-egylet által az 1869-ik év ápril hava 28-án ünnepélyesen megnyitó és május hava 2-án bezárandó Dicső-Szt.-Martonban, gróf Beldi Ferencz ő méltósága udvarában rendező gazdasági kiállításon.

Kiállítandó tárgyak:

- I. Borok.
- II. Gazdasági tenyészállatok u. m. 1. bikák, 2. tehén, 3. bika- és unőborjú egy éven feltet-ték, 4. sertések, 5. lovak, 6. juhok, 7. házi szár-nyasállatok.
- III. Takarmánymagvak u. m. lucerna, ló-her, murek, búkköny stb.
- IV. Gabonaművek u. m. buza, rozs, árpa zab, törökbuza: a piacra kiállítani szokott minő-ségben.
- V. Kertivetemények minden nemei, úgy azok magvai.
- VI. Házi iparczikkek u. m. házi fonalak, házi len, kender- és gyapjuszövetek, varrások stb.
- VII. Gazdasági gépek, eszközök úgy minden gazdasági iparczikkek.

A kiállított cikkek jelesbjeiért a bírálatok nyomán részült pénzütalnak, részült első másod-és harmadrendű dicső-ő oklevelekkel jutalmak fog-nak kiosztatni és pedig:

A) Pénzütalnak következő tár-

gyakért u. m.

I. 1868-ban termelt borokért. 1. Egy fajú borra: 1-ső jutalom 5 frt. 2-dik jutalom 2 frt. o. é. 2. Elegyes fajú borra: 1-ső jutalom 5 frt. 2-dik jutalom 2 frt. o. é. 3. Veres borra: 1-ső jutalom 5 frt. 2-dik jutalom 2 frt. 4. Aszúborra: 1-ső ju-talom 5 frt. 2-dik jutalom 2 frt.

II. Gazdasági tenyészállatokért. 1. Lovak. a) négy éves mére 1 db. arany; b) 3—4 éves kan-czacikóra két díj egy-egy arany. 2. Szarvasmar-hára. a) két éves bikára: 1-ső jutalom 10 frt. 2-dik 5 frt. o. é. b) két éves tinóra: 1-ső jutalom 5 frt. 2-dik 2 frt. o. é. c) borjútehénre: 1-ső jutalom 1 db. arany. 2-dik 4 frt. o. é. 3. Házi fajú ju-hokra, melyek azonban lehetnek keresztetettek. a) kosok: 1-ső jutalom 1 db. arany. 2-dik 2 frt. o. é. b) anyajuhokra: 1-ső jutalom 4 frt. 2-dik 2 frt. o. é. 4. Sertésekre. a) 1 éves kanra: 1-ső jutalom 1 db. arany. 2-dik jutalom 2 frt. o. é. b) 1 éves ko-czára: 1-ső jutalom 4 frt. 2-dik jut. 2 frt.

III. Gabonaművekre, melyekből legalább 8 kupa kiállítandó. 1. Tisztabuzára 3 frt. 2. Rozsra 3 frt. 3. Zabra 3 frt. 4. Árpára 3 frt. 5. Fehér gyalog fuszujára 3 frt. o. é.

IV. Házi iparczikkekre. 1. Harisnyá posztóra 3 frt. 2. Zondraposztóra 3 frt. 3. Szalma- vagy veszőfónára: 1-ső jutalom 3 frt. 2-dik jutalom 1 frt. o. é.

V. Gazdasági gépekre. 1. Borsajtóra 2 db arany. 2. Szeccskavagóra 2 db arany. 3. Közönsé-ges kerülő faekére 1 db arany. 4. Szorórotára 2 db arany.

Jegyzet. A kiállított gépek jelesbjeiért a ki-állító bizottmány az alapszabályok 29. §. értelmé-ben az egylet tagjai közötti kisorsolás végett vásárol.

B) Dicső-ő okmányokkal tiszteltetnek meg mindazon kiállítók, kik kitűnő cikkei a bírálatok szerint arra alkal-masoknak ítéltetnek.

A gazdasági állapot kiállítói községi bizonyítvánnyal igazolják, hogy azok saját neveltjeik, ellenesetben jutalomra igényt nem tarthatnak.

A kiállítandó tárgyak április 27-ig beküldendők Dicső-Szent-Mártonba, a gróf Beldi Ferencz ő méltósága udvarába a „rendező bizottsághoz” czimelve, és a beküldő minden egyes tárgyra jegyezze meg „vissza várja-e” vagy az „egylet részére” ajánlja azokat?

A gazdasági tenyésztők április 28-ára a kiállítási helyiség udvarába hajlandók és bejelentendők, melyek fölött a bírálat és díjkiosztás azonnal meg fog történni, mely után visszahajthatók.

A kiállítást látogatók 10 kr. belépti díjt fizetnek.

Május 3-án a jutalmak, nemkülönben a dícsérő okmányok kiosztatnak, a visszaküldött tárgyak kiadatnak, az egylet részére ajánlottak pedig elárvereztetnek.

Az 1868-dik évi bonyhai kiállításakor tapasztalt buzgóság azon reményre jogosítja a gazdasági

egyletet, hogy a f. cz. közönség a jelen kiállítást is fényesen támogatja.

Dicső-Szent-Márton, 1868. márczius 7-én.

A rendező választmány.

A kolozsvári takarékpénztár üzletforgalma 1869. márcz. hóban.

Bevétel:

Pénztári maradvány febr. hóról	46835 frt 83 kr.
Betételek 116 féltől	23027 frt 75 kr.
Visszafejtett váltók	41700 frt — kr.
Kamat jövedelem	759 frt 21 kr.
Külföldi díjak	219 frt 13 kr.
Részvény átrási díjak	2 frt — kr.
Visszaváltott pénztári utalványok	1600 frt — kr.
Összesen:	114,143 frt 92 kr.

Kiadás:

Betét visszafizetés 25 félnek	4491 frt — kr.
Betétek után kifizetett folyó kamatok	5 frt 17 kr.

Váltókra 61593 frt 25 kr.

Előlegekre 610 frt — kr.

Kezelési költségek 60 frt 20 kr.

Tisztítási díjak 134 frt 66 kr.

Pénztári jegyekre 6600 frt — kr.

Ezek után kamat megtérítés 38 frt 08 kr.

Maradvány márcz. hó végével 40,611 frt 56 kr.

Összesen: 114,143 frt 92 kr.

Kimutatás

a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról márcz. havában 1869.

Bevételek:

Pénztármaradék a m. hóról	64,028 frt 50 kr.
Havi, rendes és rendkívüli betételek	86,736 „ 86 „
Könyvdíjakban 88 új tagtól	89 „ — „
Kamat, provízió és váltódíj	7,777 „ 82 „
Bélyegdíjakban	427 „ 70 „

1056 tag által visszafizetett kölcsön 413,370 „ — „

A bevételek összege 572,429 „ 88 „

Kiadások:

1088 tagnak kölcsön	436,550 frt — kr.
Tisztviselők fizetése	354 „ — „
Irodai kellek	75 „ 75 „
Bélyegre	420 „ — „
Kamat	60 „ 75 „
Tőke-visszafizetés	91,604 „ 30 „
Szegélyezés	12 „ — „
Pénztármaradék	43,353 „ 8 „
Összesen	572,429 „ 88 „

Kolozsvárt, márcz. hó 31. 1869.

Taufer Ferencz, Gelteh János, Wagner Frigyes, igazgató. könyvvizető. pénztárnok.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József

Sz. 114. 1869. 180 1—3

„Ns. Dobokamegye felső-kertlete M.-Szentgyörgy községében, a korcsma használatára folyó év április 22-n délután, ugyanev. év május 5-től kezdve két évre, a helyszínen közárverés útján, haszonbérbe fog adni. A feltételek megtekinthetők Hidalmáson a járási szolgabírónál, vagy a megyei tisztségénél.”

Dobokamegye tisztségétől, Szamosújvárt április 5-én 1869.

RETTEGI SAMU, főbíró.

Sz. 126. 1869. 179 1—3

„Ns. Dobokamegye felső-kertlete Budgyia községében, a korcsma használatára f. év április 22-n délután, ugyan ez év május 5-től kezdve, két évre a helyszínen közárverés útján haszonbérbe fog adni. A feltételek megtekinthetők Hidalmáson a járási szolgabírónál, vagy a megyei tisztségénél.”

Dobokamegye tisztségétől, Szamosújvárt április 5-én 1869.

RETTEGI SAMU, főbíró.

(170) (2—3)

Hirdetmény.

Maros-Vásárhelyt a városi közönségnek, a város szélébe a Maros vizén lévő hatkötű lészelt malmal folyó év április 26-án reggeli 9 órakor, a tanácselnök közárverésen folyó év május 1-től 1871. december 31-ig terjedőleg haszonbérbe kiadatik, miről árverezni szándékozik a következő utasítás mellett értesítettnek:

- 200 frt bántpénz betendő.
- Idegenek politikai és erkölcsi magaviseletéről községi hivatalos bizonyítványt előmutatni kötelesek.
- Biztosítékul az évi haszonbér készpénzben, vagy értékpapírban — bürzei árfolyam szerint letéve, fogadtatik el; — vagy az fekvőkben a haszonbért kétszeresen felelőleg kimintatandó.
- A több árverési feltételek a tanács irodában megtekinthetők.

Maros-Vásárhelyt, 1869. márczius 24-én

a városi Tanács.

Sz. 313. (168) (3—3)

Pályázat.

Alólt m. k. pénzverde kebelében egy 1 frt 30 kr. napidíjjal ellátott kezelési-díjok állomás megireszdén, ennek betöltésére négy heti határidővel pályázat hirdetik. Pályázótól megkivántatik, miszerint a pénzverdehez benyújtandó kérelmükben végzett 8 gymnasiumi osztályt vagy főrealtanodát és a magyar s német nyelvbeni jártasságot matassák ki.

Gyulafehérvárt, 1869. márczius 27-én. A m. kir. pénzverdétől.

NEM HIVATALOS

Erődtől természeténél
LEONHARDT JÁNOS
Segesvári létfolyadék- és
rozsoló-gyára,
a cs. k. kiváltságolt, Péter-
falvi papírgyár részvény-
társulat és
SCHILL ISTVÁN
pesti játszó kártyagyár
raktára.

Nagybani tisztúrán,
a cs. kir. kiváltságolt
Assicurazioni generali társulat
ügynöksége,
pesti
GERENDAI ANTAL
márványtű készítményei
ügynöksége,
Bizomány- szállítvány- és
pénzbekajátási iroda.

Misselbacher J. B.
és fiai
Segesvárt.

Ajánlják fűszer-, gyógyszer-, festék-, bőrúruk, friss konyhai, virág-, mező-, fű-, fa- és vetemény-magvak, szépítő és gyógyító cikkek: fehér és színes pamut és gyapjúfonal nagy raktárakat;

ajánlják továbbá kézmű-árúkat és azok közt különösen gazdag választásban bécsi szőttést, parkétát, kartont, nantint és pamutnadrág kelmét; pamut-, gyapjú-, thibet-, és Lámakendőt, színes és fehér lenzsebkendőt, belöldit és angolországit;

valódi Rumburgi lengyolesot gyári árban (kezeskedés mellett.)

Sziléziai lengyolesot, házi és családi gyolesot, színes és fehér len-asztalkendőt, abrást, tálkendőt és törökzöket, ágynemű-kelméket, csinavat (Gradl), kanavászt és lenaszvolyt (Czwilchet); hársz-árut azaz nyakraválót, gyermekujást, főkötőcskéket s többeket.

Legelősebb házföld-szönyegeket

egy bengáliai gyapjúforma kenderszal ugynevezett „Juttá”-ból legszebb szín- és mustarában, $\frac{3}{4}$ és $\frac{1}{2}$ rőf szélességűt, rőft 44 krajczártól 58 krajczárig (árulók-nak illendőleg olcsóbban.)

Cseh- és angolországi czernát úgy nevezett Marshall-czernát és különösen szép és jó varró-masina-czernát minden színűt pakétkban és csévetseken (a 6 rőftől (6 Cords) csévetseket 10 krajczárba) (a 3 „ (3 Cords) „ 8 krajczárba.)

Fegyverek

a közönséges olcsó pisztoly és egycsöves puskától kezdve, fel a legdiszesebben kiállított szobapisztoly és kétescsöves sodrony csövesig, Lefauchaux fegyver- és mindeféle Revolverig.

Legnagyobb választékban mindenféle finom és olcsóbrendű pipát és pipaszárat, dohánytárcsát és zacskót, szivartáskát, erszényt, pénztárcsát, levéltárcsát, zsebbeli gyufatartót és tűzszerszámot, jegyzőkönyvecskéket stb. stb.

Pakfong és Alpaca árúkat u. m. gyertyatartót, kanalat és tálcát, plékkanalat, pléhtálcát, horgany-öntött gyertyatartót; evő-eszközöket, asztalkést és mindenféle bieskot, tüárákat, keféket és fésűt minden minőségben; liveg-, bronz-, csont-, szaru-, gyöngyház-, acél-, tajok- és zománcz-ékszert; papírgallért és karmantyut urak és hölgyeknek való és a hozzávaló legdivatosabb gombokat és mellűt.

Nadrágtartót és szíjjat, ostorszíjjat.

A Helvéciában Neuchatelben létező legnagyobb elismerésben részesült Phili-
p Suchard csokoládé gyárából legfinomabb csokoládét, a ház számára úgy mint a pipereasztalra való a legdiszesebb párisi katulyákban.

Izletes falatokat,

azok közt különös olcsó árban (38 krajczárban egy hádok) Sardin-halat, angolnát és törökzöket.

Champagnert mindenfelét, többféle aszuszólló és Desert-borokat.

Cukor-árúkat;

mindenkor friss és jó sajtó-élesztőt: író és rajzoló eszközöket

a legszembetűnőbb legelősebb árakban.

(169) 2—(3)

Malom-bérlet.

A m.-vásárhelyi ev. ref. egyház ezennel köz tudomásra hozza, hogy a Maros vizén lévő részben emeletes lészelt malmal 6 köre a rendes, 8 köre pedig egészen njan beállított vas szerkezettel, 1869 május hó 1-jétől kezdődőleg 10 egymásutáni évre folyó év április 22-kén 10 órakor az egyház Szentgyörgy utcai 1087. sz. alatti iskola házában tartandó közárverésen bérbe fogtak adatni.

A kiküldési ár évenkénti 9000 frt o. é. az árverezők kötelesek 10% bántpénzt készpénzben letenni, és egy évi haszonbérig felérő biztosítási képességüket tanúsítani; ugyanezek írásbeli ajánlatokhoz is melléklendők.

A bérlet tárgyairól és feltételeiről h. felügyelő gondnok mlts. Szent Györgyi Imre urnál lehet értesülni, kívánatra ezen felvilágosítások és feltételek bérmentetlen meg is küldetnek.

M.-Vásárhelyt, 1869 mártius 30-án.

Az ev. ref. egyházi tanácsból

Bécs. (37) 8% (8—12) Bécs.

!! Végeladása !!

a multévi idénybeli tavaszi és nyári kelméknek.

Angol czérna Baregek rőfje 25 és 30 kron.

Franczia Jaconas, Mouslin és Percalinok rőfje 28, 35 és 40 kron.

Legfinomabb Alpaca Lüsterek, sima és mintázott, eddig rőfje 1 frt, most. 50 és 60 kron.

Egy fekete Lyoni selyem öltöny, jótállással 18 frt.

! Színes atlacok, tafoták tetemesen leszállított áron!

kaphatók

„az osztrák koronaherceghez,”

színezett

Selyem- és divatáru raktárban,

Bognergasse szegletén.

Kívánatra mustrák bérmentesen küldetnek.

Bécs. **DIAMANT és MÜLLER.** Bécs.

(50) 8% (3—6)

Alapított 1820-ban,

Ausztriában, Poroszországban, Frankhonban, Angliában, Orosz- és Törökországban érmeikkel és rendjelekkel kitüntetett

Weiss János és fia

cs. kir. első országosan szab. szerszámgyára

Bécsben ajánlja gyártmányait

szerszámokban famunkások számára

nevezetesen:

asztalosok, gépgyárak, vasúti-műhelyek, hangszereszek, ácsok, kerekesei, pintérek, gyufagyárak, doboz készítői számára, továbbá:

szerszámait és berendezési cikkeit könyvkötők és üvegesek számára, Műkedvelőknek való szerszám-szekrényeit.

Jelentés

virág és kert barátok számára.

Brassóban az Imrich féle postaréten fekvő kertészetből az alólt által, folyó év mártius hava 21-kétől kezdve az ottan nagy számmal található különböző szobai üvegázi, folyondár s kitartó dísznövények, egy egyenként valamint kisebb és nagyobb részletekben leszállított olcsó áron eladtnak. Különösen ajánlást érdemelnek a cserépbéli, szabadföldi és felfutó rózsák, több mint 300 legszebb és legújabb fajokban, továbbá a szegfűvek, georginák és fuchsziák.

A legkittünőbb fajú gyümölcsfák, a melyek eredetiségért felelősséget vállalnak, leszállított árakban, mégpedig nemesített cseresnye, meg és körtvélyfák 50 krajczárjával, nemesített szilva, alma és pulya körtvélyfák darabonként 40 krajczárjával adatkak el; továbbá kaphatók nemesített díszfák, labda és más akác nemek, gleditschiák, nyárfák, boglárák (platánok) veresvirágú és vadgesztenyék, a legjutányosabb árakon.

A tulajdonos öregsége és betegsége következtében elhatározta magát az egész jó karban lévő kertészetet eladni. A kert $5\frac{1}{2}$ hold nagyságú, és el van látva gazdasági épületekkel és az üzemhez szükséges üvegázzal, melegágyakkal, egy kellemes fekvésű meglehetősen nagyságú és kitértő kilitással bíró lakóházzal, továbbá több állóház mellett nagy kiterjedésű nemesített és magbólított és más faoskolákkal, a melyekben sok ezer fiatal fa van.

A vételár egyharmada zálogjog mellett a vásárló kezén maradhat.

A kik a fenn irt kert megvásárolni szándékoznak, folyamodjanak a tulajdonoshoz.

(151) (3—3)

Brassó mártius 15-kén 1869.

Gáspár György, főkertész.

Elv: „Felöltő olcsóság!”

Alóltott figyelemzet azon nevezetes tökéletességre, a melyre

kézműáru-raktárát

legújabb időben emelte, s a t. cz. közönség becses tekintésére ajánlja gazdagon ellátott.

Rövid- és diszárú-, porcelán-, kőedény-, finom üveg- és mindenféle tükör-, végre fa- és vasbutor raktárát.

Hasonlólag ajánlja a nála folytonosan tartható orláti márcziusi sör raktárát 1 és $\frac{1}{2}$ bécsi akós általalagokban, további orláti kiviteli márcziusi sörét eredeti ládákban 24 nagy palaczk-
kal, ládáját 7 frt 60 kron, s a sértetlenül visszaérkezett 24 üres palaczk-
kal ellátott ládákért 2 frt 40 krt visszapótol.

TEUTSCH J. B.

(433) (8—*) Segesvárt.

176 1—3

Három ló erejű Clayton cséplő gép eladó. Tudakozhatni Czinecz Andor számtartónál Kolozsvárt piaczor 452 számú háznál.

177 1—3

Kiadó szállás, külső magyarutca 31 és 32 szám alatt, úthai br. Radák Istváné féle, lakhely és kert, mely lakhely 11 szobából, 4 kamara, 1 konyha, magazin, 2 pinze, 1 kőfillegoria, 1 ebédlő fillegoria, 6 lóra való istálló és kocsiszínből áll.

Néhai Pataky József-féle major kiadó, mely egy csűr, 30 darab marhára való istálló, 1 töröküzakas, 2 szoba és egy konyhából áll. Értekezhetni Kolozsvárt a piaczoron 452 számú háznál Czinecz Andrásnál.

178 1—2

Ügynökség.

Két nevezetes külföldi bor-cég (cham-pagnei, bordeauxi, Rajna-, Mosel-sat, borok, szeszek és liqueurök) bécsi vezérügynöksége az itteni piaczon egy ügyes és becsületes alügynököt keres. Ajánlatok bizonyítványokkal együtt elfogadtatnak „U. G. 500” czim alatt Haasenstein és Vogler által Bécsben.

Eladó üzlet.

Kolozsvárt, a főpiaczon, a nagytemplom átellenében, az

„István”

czég alatt levő kereskedés örök áron eladó. — Bővebb tudósítást a tulajdonosnál.

(174) 2—3

(161) (3—3)

Rögtöni elutazás miatt, egy jó

Zongora

jutányos áron eladó.

Értekezhetni külső-monostorutca 77 szám alatt a tulajdonossal.

A főpiaczra nyíló

szép kiadó szállás

van a Fröhlich-háznál a 2-dik emeleten. (158) (3—3)

Értekezhetni Demjén László könyvkereskedésében.

(156) (3—3)

Haszonbéri hirdetmény.

Nemes Dobokamegyébe kebelezt Búza helységében, egy 1700 hold kiterjedésű tagosított fekvő birtok járandóságaival, boz-
zá tartozó lak és gazdasági épületekkel, folyó 1869-ik év április 24-kén kezdve, több évekre bérbe kiadó. — Értekezni lehet felette, Alsó-Zenkon, József igazgató Szilassy Nagy Jánossal, vagy pedig ügyvéd Szentiványi Ferenczezel Kolozsvárt, bel-magyarutca 437 sz.

(135) (3—3)

Eladó ház Kolozsvárt

külmonostorutczában 185 sz. alatt a Zeyk házzal szembe, kedvező feltételek alatt. Ezen szinte új épületben: 6 lakszoba, 2 kamara, 2 konyha, 3 pinze, tágas udvar, nagy kert, bővizű kút. Értekezés 185 sz. alatt.

(172) 8% (2—3)

1869 április 15-én

nyeremény húzása a cs. kir. osztrák 1864-diki állam. kölcsönnek. A kölcsön nyereményei: 250,000, 220,000, 200,000, 150,000, 50,000, 25,000, 15,000, 10,000, 5,000 sat. Törvényesen bélyegzett részlet-jegyeket, melyek addig érvényesek, a mig azokra egy nyeremény huszad-része 250,000 frttól 155 frtig esett, ajánlanak az összeg beküldése vagy postai utalvány mellett darab-ját 8 frton, dar. 70 frt. 20, dar. 155 frt.

Rotschild és társa,

Postgasse, No. 14. Bécs.

Elárúitók felvétetnek.